

RAPORT

privind implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională pentru sem. I 2025

În conformitate cu art.2, lit f) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024, pentru Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL) au fost aprobate inițial alocații în sumă 701,5 milioane lei. Urmare a aprobării Legii nr. 78/2025 prin care a fost modificată Legea bugetului de stat pentru anul 2025, alocațiile pentru Fondul național de dezvoltare regională și locală au fost majorate la 1 889,3 milioane lei.

Inițial, pentru implementarea proiectelor de dezvoltare regională au fost alocate **301,5 milioane lei**, ulterior aprobării Legii bugetului de stat, alocațiile au fost majorate la **493,7 milioane lei**.

Documentul Unic de Program (DUP), actualmente cuprinde 151 proiecte de dezvoltare regională. Din numărul total de proiecte incluse în DUP, **53 proiecte au fost transferate din DUP 2022-2024**, în vederea asigurării finalizării proiectelor cu termen de implementare multianual, iar **1 proiect a fost reinclus în DUP** conform Deciziei CNCDDL nr.8 din 22.01.2025, urmare a Concursului de propuneri de proiecte (apel pe listă) ediția 2023, finanțat anterior de FEN.

La fel, urmare a Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare a centrelor urbane – apel pe listă, ediția 2025, pentru finanțare din mijloacele FNDRL, în cadrul căreia au fost depuse 491 note conceptuale, **97 proiecte au fost selectate** pentru finanțare în prima etapă, celelalte regăsindu-se în lista de așteptare până la identificarea de noi mijloace financiare în FNDRL.

Astfel, lista proiectelor prioritare de dezvoltare regională include proiecte din toate regiunile de dezvoltare regională:

Regiunile de dezvoltare	Instituția responsabilă	Nr. proiecte
Nord	Agenția de Dezvoltare Regională Nord	13
Centru	Agenția de Dezvoltare Regională Centru	21
Sud	Agenția de Dezvoltare Regională Sud	16
UTA Găgăuzia	Agenția de Dezvoltare Regională UTA Găgăuzia	8
Mun. Chișinău	Agenția de Dezvoltare Regională mun. Chișinău	93
Total		151

Având în vedere domeniile de intervenție proiectele menționate pot fi repartizate după cum urmează:

Domeniul	Măsura	Nr. proiecte
Creșterea competitivității și ocupării forței de	Măsura 1.1 Valorificarea infrastructurilor de afaceri	5
	Măsura - 1.3. Sporirea atractivității turistice	4

muncă în regiunile de dezvoltare		
Dezvoltare urbană și revitalizarea economică și socială	Măsura - 2.1. Conectivitate și mobilitate urbană	1
	Măsura - 2.2. Competitivitate și susținerea activităților economice	1
	Măsura - 2.3 Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	109
	Măsura 2.4. Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice	1
Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare regionale	Domeniul - 3.1. Aprovizionare cu apă și sanitație	30
Total		151

Prin decizia CNCDDL nr. 10 din 22.01.2025 a fost aprobat Planul anual de finanțare din mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională pentru anul 2025, astfel cheltuielile pentru organizarea și funcționarea Agențiilor de Dezvoltare Regională pentru anul 2025 fiind în mărime de **52 697 330,60 lei** și respectiv, pentru implementarea a 53 proiecte incluse, fiind rezervat un buget în valoare de **248 802 669,40 lei**.

În scopul asigurării trasabilității bugetelor proiectelor, ca urmare a actualizării devizelor de cheltuieli și completarea listei proiectelor prioritare pe dezvoltare regională, au fost propuse rectificări a Planului anual de finanțare pe DR.

În așa mod, conform deciziei CNCDDL nr. 37 din 27.06.2025, în Planul anual de finanțare au fost incluse 148 proiecte din numărul total din Documentul unic de Program.

Costul proiectelor incluse se estimează la 1 634 milioane lei, cu finanțare din sursele FNDRL circa 1 366 milioane lei și 267,9 milioane lei cofinanțare.

Conform ponderii dintre alocațiile aprobate și suma solicitată din FNDRL pentru anul 2025, conform situației la 30.06.2025, acestea se ridică la circa 32 %.

Volumul alocațiilor pentru proiectele de dezvoltare regională, conform situației la 30.06.2025, se repartizează conform următoarelor domenii de intervenție și subprograme bugetare:

Domeniile de intervenție	Subprogramul	Total - 493 744 343,01
<i>Domeniul de intervenție 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiunile de dezvoltare. Măsura 1.1. Valorificarea infrastructurilor de afaceri (VIA); Domeniul de intervenție 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.2. Competitivitatea și susținerea activităților economice (CSAE)</i>	5004	33.493.084,64

<i>Domeniul de intervenție 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.1. Conectivitate și mobilitate urbană</i>	6404	15.000.000,00
<i>Domeniul de intervenție 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiunile de dezvoltare. Măsura 1.3 Sporirea atractivității turistice</i>	6602	11.379.958,19
<i>Domeniul de intervenție 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.1. Conectivitate și mobilitate urbană; Măsura 2.3 Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice (RUDISP);</i>	7502	124.210.983,42
<i>Domeniul de intervenție 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.4 Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice (MITERUP); Domeniul de intervenție 3. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare regionale. Măsura 3.1. Aprovizionare cu apă și sanitație (AAS)</i>	7503	221.387.791,57
<i>Domeniul de intervenție 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.4 Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice (MITERUP)</i>	7505	33.751.194,59
Organizarea și funcționarea agențiilor de dezvoltare regională	6105	54.521.330,60

Având în vedere dinamica implementării proiectelor și capacitatea de valorificare a alocațiilor financiare, repartizarea mijloacelor financiare pe regiuni de dezvoltare, conform situației la 30.06.2025, se evidențiază în următorul mod:

Regiunea de dezvoltare	Alocații financiare pentru implementarea proiectelor
Nord	92 945 914,62
Centru	125 407 538,03
Sud	161 582 858,79
UTA	41 831 162,57
Mun. Chișinău	17 455 538,40
Total	439 223 012,41

Ca rezultat, către finele perioadei de referință – semestrul I 2025, din totalul proiectelor incluse în DUP, 42 de proiecte de dezvoltare regională sunt în derulare. În funcție de timpul lansării proiectului, graficul de alocații financiare, complexitatea obiectivelor de intervenție, cadrul normativ de procedură,

prestația actorilor antrenați în proiecte, precum și alte constrângeri de ordin tehnic, care au influențat dinamica implementării, proiectele lansate au atins anumit grad de realizare a obiectivelor setate.

Astfel, starea la zi a proiectelor, definită ca statutul proiectului, poate fi catalogată prin atribuirea la una din grupurile distincte:

Măsura	RD Nord	RD Centru	RD Sud	RD UTAG	Mun. Chișinău	Total DUP
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Valorificarea infrastructurilor de afaceri	- 1 nelansat	- 1 nelansat	- 1 derulare	- 1 derulare - 1 nelansat	-	- 2 derulare - 3 nelansate
Sporirea atractivității turistice	-	- 2 derulare	- 1 nelansat	- 1 derulare	-	- 3 derulare -1 nelansat
Conectivitate și mobilitate urbană	-	- 1 derulare	-	-	-	-1 derulare
Competitivitate și susținerea activităților economice	-1 implementat	-	-	-	-	- 1 implementat
Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	- 2 implementate - 1 derulare - 1 nelansat	- 9 derulare	-4 derulare	-1 implementat - 1 derulare - 1 nelansat	- 89 nelansate	- 3 implementate - 15 derulare - 91 nelansat
Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice	-	-	- 1 derulare	-	-	- 1 derulare
Aprovizionarea cu apă și sanitație	- 1 implementat - 5 derulare - 1 nelansat	- 2 implementate - 4 derulare -2 nelansate	- 2 implementate - 7 derulare	- 1 derulare - 1 nelansat	- 3 derulare - 1 nelansat	- 5 implementate - 20 derulare - 5 nelansate
Sumar DUP:	- 13 proiecte:	- 21 proiecte:	- 16 proiecte:	- 8 proiecte:	- 93 proiecte:	- 45 proiecte:
	-4 implementate - 6 derulare	- 2 implementate -16 derulare - 3 nelansate	- 2 implementate	- 1 implementat - 4 derulare - 3 nelansate	- 3 derulare - 90 nelansate	- 9 implementate - 42 derulare - 100 nelansate

	- 3 nelansate		- 13 derulare - 1 nelansate			
--	---------------	--	--------------------------------	--	--	--

Debursările financiare în cadrul proiectelor de dezvoltare regională s-a realizat pe măsura avansării proiectelor, cu autorizarea plăților în limita cuantumurilor stabilite prin deciziile CNCDDL în planurile anuale de finanțare.

Astfel, pe parcursul semestrului I 2025, debursările efective în cadrul implementării proiectelor de dezvoltare regională au constitui circa **127** milioane lei.

Regiunea de dezvoltare	Alocat pentru implementarea proiectelor, lei	Valorificat, lei
Nord	92 945 912,62	24 359 869,33
Centru	125 411 534,03	31 412 161,69
Sud	161 582 859,79	60 764 913,47
UTA Găgăuzia	41 831 161,57	10 371 271,48
Mun. Chișinău	17 455 448,40	13 200,00

Analizând indicatorii de buget conform subprogramelor de finanțare pentru perioada de referință, menționăm că proiectele privind îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare regionale au cel mai înalt grad de valorificare, după cum urmează:

Domenii de intervenție, Subprograme	Valorificat, lei
Subprogram 5004 - Domeniul 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiunile de dezvoltare. Măsura 1.1. Valorificarea infrastructurilor de afaceri (VIA); Domeniul 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.2. Competitivitatea și susținerea activităților economice (CSAE);	962 023,29
Subprogram 6404 - Domeniul 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.1. Conectivitate și mobilitate urbană;	0,00
Subprogram 6602 - Domeniul 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiunile de dezvoltare. Măsura 1.3 Sporirea atractivității turistice (SAT);	1 819 937,49
Subprogram 7502 - Domeniul 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.3 Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice (RUDISP);	45 035 304,05
Subprogram 7503 - Domeniul 3. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare regionale. Măsura 3.1. Aprovizionare cu apă și sanitație (AAS);	78 199 036,76
Subprogram 7505 - Domeniul 2. Dezvoltarea urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor. Măsura 2.4 Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice (MITERUP);	905 115,38
Subprogram 6105 - Organizarea și funcționarea agențiilor de dezvoltare regional.	17 034 345,22

Evidențind regiunile de dezvoltare, precizăm faptul că implementarea proiectelor s-a desfășurat în mod diferit, cu diferită intensitate, în dependență de mai mulți factori, dintre care:

- Numărul de proiecte în gestiune;
- Dimensiunea proiectelor;

- Zona geografică și climaterică;
- Nivelul de dezvoltare al regiunii;
- Capacitatea de valorificare a resurselor financiare;
- Numărul persoanelor antrenate în implementarea proiectelor etc.

Având în vedere actualizarea și extinderea listei proiectelor prioritare de dezvoltare regională, proiectele cu statul implementate însumează circa 6 % din numărul total, după cum urmează:

1	<p>Măsura 2.2. Competitivitate și susținerea activităților economice N222001L „Crearea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare pentru suburbia Soroca a Zonei Economice Libere Ungheni-Business” Regiunea de dezvoltare – Nord Aplicant – Primăria mun. Soroca Localizarea proiectului – mun. Soroca Statut – Proiect implementat: lansat în 2023, implementat în 2025</p>
2	<p>Măsura 2.3. Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice N2223DR „Sîngerei, orașul incluziunii teritoriale – etapa II” Regiunea de dezvoltare – Nord Aplicant – Primăria or. Sîngerei Localizarea proiectului – or. Sîngerei Statut – Proiect implementat: lansat în 2023, implementat în 2025</p>
3	<p>Măsura 2.3. Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice N5223DR „Reabilitarea infrastructurii de agrement și a zonei verzi de pe str. Pușkin, orașul Dondușeni” Regiunea de dezvoltare – Nord Aplicant – Primăria or. Dondușeni Localizarea proiectului – or. Dondușeni Statut – Proiect implementat: lansat în 2023, implementat în 2025</p>
4	<p>Măsura 3.1. Aprovizionarea cu apă și sanitație N331023L „Construcția aducțiunii de apă pentru satele Temeleuți, Văscăuți, Coșernița, Cernița, raionul Florești, cu conectarea la apeductul existent Zăluceni-Târgul Vertiujeni – Vertiujeni, raionul Florești” Regiunea de dezvoltare – Nord Aplicant – Agenția de Dezvoltare Regională Nord Localizarea proiectului – r-nul Florești Statut – Proiect implementat: lansat în 2024, implementat în 2025</p>
5	<p>Măsura 3.1. Aprovizionarea cu apă și sanitație C331017C „Construcția apeductului magistral Sărata-Răzeși –Voinescu – Mingir, raionul Hîncești” Regiunea de dezvoltare – Centru Aplicant – Primăria s. Voinescu, r-nul Hîncești Localizarea proiectului – s. Voinescu, r-nul Hîncești Statut – Proiect implementat: lansat în 2023, implementat în 2025</p>
6	<p>Măsura 3.1. Aprovizionarea cu apă și sanitație C331006C „Îmbunătățirea calității vieții populației rurale prin construcția apeductului de interconexiune a râului Prut - s. Măcărești cu apă potabilă a 13 localități din raioanele Nisporeni și Ungheni” Regiunea de dezvoltare – Centru Aplicant – Consiliul raional Nisporeni Localizarea proiectului – r-nul Nisporeni, r-nul Ungheni Statut – Proiect implementat: lansat în 2022, implementat în 2025</p>

7	<p>Măsura 3.1. Aprovizionarea cu apă și sanitație S331002C „Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din orașul Căușeni, etapa a II-a, și construcția sistemului de canalizare în sectorul Căușenii Vechi” Regiunea de dezvoltare – Sud Aplicant – Primăria or. Căușeni Localizarea proiectului – or. Căușeni Statut – Proiect implementat: lansat în 2022, implementat în 2025</p>
8	<p>Măsura 3.1. Aprovizionarea cu apă și sanitație S331026C „Asigurarea bunei funcționalități a stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului” Regiunea de dezvoltare – Sud Aplicant – Primăria or. Căușeni Localizarea proiectului – or. Căușeni Statut – Proiect implementat: lansat în 2022, implementat în 2025</p>
9	<p>Măsura 2.3. Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice G223011C „Spațiu de interacțiune: amenajarea zonei parcului și îmbunătățirea infrastructurii drumului de acces și a trotuarului pietonal în cartierul Tukaneasa, municipiul Comrat” Regiunea de dezvoltare – UTA Găgăuzia Aplicant – Primăria mun. Comrat Localizarea proiectului – mun. Comrat Statut – Proiect implementat: lansat în 2023, implementat în 2025</p>

Urmare a implementării proiectelor, au fost atinși următorii indicatori de produs și de rezultat:

Indicatori de produs	Indicatori de rezultat
1.	2.
Măsura 2.2. Competitivitate și susținerea activităților economice	
Pentru RD Nord – 1 proiect:	
1 platformă investițională creată; 3960 m de gazoduct construit; 3000 m de rețele electrice construite; 2510 m2 de cale de acces construită; - 17,6 ha de teritoriu amenajat.	1 zonă economică conectată la infrastructura tehnico-edilitară
Măsura 2.3 Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	
Pentru RD Nord – 2 proiecte:	
8 916 m2 infrastructură de drum/cale de acces reabilitată/construită; 4 terenuri de joacă create; 5 terenuri de sport/fitness create; 3 stadioane de mini-fotbal construite; 0,8 ha teritoriu amenajat;	2 zone beneficiare de revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice; 21259 persoane cu acces la infrastructura reabilitată.
Pentru RD UTA Găgăuzia – 1 proiect:	
820 m infrastructură rutieră/trotuar îmbunătățită 1,3 ha zona de recreere amenajată;	1 cartier din zona de revitalizare amenajat;

1 zonă de antrenament cu echipament de exerciții; 2 zone de joacă pentru copii cu tobogane, leagăne etc.; cel puțin 100 de copaci plantați cu un traseu ecologic; coșuri de gunoi instalate.	3 821 persoane cu acces la infrastructura reabilitată.
Măsura 3.1: Aprovizionarea cu apă și sanitație	
Pentru RD Nord – 1 proiect:	
7,9 km de rețele de apeduct/magistrale construite/reabilitate; 1 stație de pompare a apei potabile construită; 2 rezervoare de apă potabile supraterane construite; 3 sonde forate.	4 localități ce au acces la sistemul de AAP construit/reabilitat; 3 525 persoane cu acces la sistemul de AAP construit/reabilitat.
Pentru RD Centru – 2 proiecte:	
66,28 km rețea apeduct construit/reabilitat; 10 Turnuri de apă; 6 Rezervor de apă potabilă ; 4 Stații de pompare a apei; 2 castele de apă potabilă construite (V=50m ³ X 2); 2 stații de dezinfectare a apei construite.	15 localități ce au acces la sistemul de apeduct construit/reabilitat; 22 883 persoane cu acces la sistemul de apeduct construit/reabilitat.
Pentru RD Sud – 2 proiecte:	
1 bloc de tratare biologică de 2500 m ³ /24h; 2 platforme de tratare a nămolului; 32,32 km de rețele de canalizare; 7 stații de pompare a apelor uzate;	1 localitate cu acces la sistem de canalizare construit/reabilitat; circa 15 900 persoane cu acces la infrastructura reabilitată

Provocările majore întâmpinate în procesul de implementare a proiectelor și, respectiv la valorificarea mijloacelor FNDRL, pentru semestrul I 2025, au fost:

- Desfășurarea, repetată, în unele cazuri și de mai multe ori, a procedurilor de achiziții; publice, din motivul contestărilor multiple ale rezultatelor acestor proceduri.
- Calitatea foarte joasă a documentației tehnice de proiect.
- Divergențe între documentația de proiect cu situația reală a obiectului, care a provocat sistarea unor activități la proiecte.
- Neonorarea din partea antreprenorilor a obligațiilor contractuale, ceea ce a generat extinderea termenului de implementare a proiectelor.
- Majorarea costurilor pentru livrabile.

RAPORT

privind implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare locală sem. I 2025

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană” și Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028 condiționează necesitatea aplicării unui program guvernamental, care urmează să asigure suportul financiar pentru autoritățile publice locale în vederea transpunerii în profil teritorial a obiectivelor și țințelor asumate, asigurându-se că toți cetățenii țării, indiferent de locul de reședință, vor beneficia de îmbunătățirea calității vieții și, respectiv, nimeni nu va fi lăsat în urmă.

Astfel, începând cu anul 2025, Documentul unic de program, care reprezintă un document de planificare pe termen mediu, cuprinde următoarele programe naționale de dezvoltare locală:

- programul „Satul European”, ediția 2022 – 11 proiecte;
- programul „Satul European”, ediția 2024 – 787 proiecte;
- programul „Servicii de Creșă Publice”, ediția 2024 – 17 proiecte;

Total, Documentul unic de program pentru perioada 2025-2027, la domeniul de dezvoltare locală, la situația din 30.06.2025, însuma **815 proiecte**, cu un buget total de peste **2,8 miliarde lei**, dintre care cca **2,4 miliarde lei** constituie angajamentele Guvernului de finanțare a proiectelor prin alocații financiare anuale (Hotărârea Guvernului nr. 23/2022, anexa nr.2) și **363 milioane lei** contribuția asumată a APL:

Măsura de finanțare	Nr. proiecte în DUP	* Buget total (mln lei)	Alocații financiare (mln lei)	Destinația plăților
Satul European-1	11	78,608	4,2	Pentru achitarea restanțelor din A-2024
Satul European-2	787	2.769,26	267,1	Pentru implementarea programului în A-2025
Servicii de Creșă Publice-2	17	19,93	1,69	Pentru implementarea programului în A-2025
TOTAL:	815	2,8	273,08	

Proiectele de dezvoltare locală sunt finanțate pe 3 domenii de intervenție, care includ 8 măsuri de finanțare:

Domeniu de intervenție	Măsuri de finanțare
D-1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale	M-1.1. Construcția/extinderea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de alimentare cu apă, de epurare a apei și de canalizare destinate obiectivelor publice de interes local
	M-1.2. Instalarea iluminatului public
	M-1.3. Elaborarea planurilor urbanistice generale
D-2. Construcția și renovarea infrastructurii sociale	M-2.1. Construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice (creșterea performanței energetice) a clădirilor publice
	M-2.2. Instalarea sistemelor de producere și furnizare a energiei folosind resurse regenerabile
	M-2.3. Construcția, reconstrucția edificiilor sportive, edificiilor destinate prestării serviciilor sociale, inclusiv a infrastructurii medicale
	M-2.4. Restaurarea/reabilitarea/reconstituirea/conservarea monumentelor/structurilor istorice specifice pentru arhitectura rurală tradițională într-o anumită zonă, destinate unor scopuri publice, inclusiv monumente de for public
D-3. Cofinanțarea proiectelor implementate din sursele externe	M-3.1 Creșterea capacităților de valorificare a surselor de finanțare a proiectelor investiționale finanțate alocate din sursele partenerilor de dezvoltare

I. PROGRAMUL NAȚIONAL ”SATUL EUROPEAN”, EDIȚIA 1

Începând cu anul de gestiune 2025, din cadrul Programului Național ”Satul European”, ediția 2022, în Documentul unic de program 2025-2027, au fost transferate 11 proiecte de dezvoltare locală cu statut „în executare” pentru achitarea soldului restant.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale FNDRL (Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.152/2022), atribuțiile de implementare a Planurilor Anuale de Finanțare ale Dezvoltării Locale revin, conform competenței, Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL).

Proiectele de dezvoltare locală sunt concepute și implementate, pe întreg ciclul de viață, de către APL de nivelul I, iar managementul financiar la implementare, precum și procesul de monitorizare post-implementare privind asigurarea durabilității, este asigurat de către Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL), conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 271/2022.

Pe perioada semestrului I al anului de gestiune 2025, au fost realizate o serie de activități, conform procedurilor în vigoare, de ordin tehnic, financiar, administrativ și managerial, privind implementarea proiectelor de dezvoltare locală, inclusiv prin:

1. monitorizarea implementării proiectelor, auditul tehnic în teren și controlul respectării cadrului legal și normativ privind executarea lucrărilor de construcții și de asigurare a calității lucrărilor;
2. verificarea livrabilelor documentate în cadrul proiectelor și autorizarea plăților;
3. participarea la recepția lucrărilor/serviciilor/bunurilor contractate și verificarea plenitudinii și calității livrabilelor;
4. promovare și comunicare;
5. monitorizarea asigurării de către APL a durabilității proiectelor implementate.

Astfel, pentru 495 proiecte din program, gradul de valorificare constituie 1,872 miliarde lei (99,9%), fiind constatat un sold la implementare de 4.044.milioane lei (Chipereni);

Indicatori	Buget total (lei)	Alocații financiare (lei)	Contribuția APL (lei)
Bugetul efectiv programului	1.876.780.305,77	1.655.578.824,87	103.957.961,74
Valorificat	1.872.736.305,76	1.651.534.824,88	103.957.961,74
Sold la implementare (1 proiect)	4.044.000,00	4.044.000,00	0,00

Debursările financiare în cadrul proiectelor au fost realizate pe măsura avansării proiectelor, cu autorizarea plăților în limita cuantumurilor stabilite prin deciziile CNCDDL în planurile anuale de finanțare.

Din punct de vedere al progresului de realizare a obiectivelor programului, conform situației la 30.06.2025, din 495 de proiecte de dezvoltare locală din cadrul Programului ”Satul European”, ediția -1, aprobate în Documentul unic de program în perioada anilor 2022-2024, la moment 11 proiecte transferate în DUP 2025-2027 sunt efectiv finalizate, dintre care 9 proiecte sunt finalizate și achitate integral. Un proiect este în proces de implementare, iar proiectul (Brăviceni/Orhei), se află în litigiu la Curtea de Apel Nord:

- 1 proiect se află în proces de executare a lucrărilor de construcții, Chipereni/Orhei (termenul contractului de finanțare extins pînă la 31.12.2025, prin Decizia CNCDDL nr.2/25 din 22.01.2025).
- 1 proiect cu solicitări de plată sistate (Brăviceni/Orhei), la etapa de executare a lucrărilor a fost invocată necesitatea de a exclude-incluce lucrări de cca 3,59 milioane lei, fiind depășită limita legală de 15% din valoarea contractului, conform art. 76 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice. În acest context, ONDRL a respins solicitările de plată prezentate în valoare de 5,06

milioane lei, informând organele competente. În prezent sunt dispuse acțiuni de urmărire penală, care vizează reprezentanți ai antreprenorului, responsabilul tehnic și ai primăriei, se examinează în instanță de judecată.

Totodată, din **495** proiecte finanțate în cadrul programului "Satul European-1", investițiile realizate în cadrul a **490** proiecte sunt constatate ca operaționale, în raport cu intervențiile realizate, iar în cadrul a **5** proiecte, preponderent a celor preluate pentru finanțare de la FEN, au fost atestate incertitudini privind modalitatea și posibilitatea de a pune în operare investițiile:

1. *M 23259 DL "Construcția instituției de educație timpurie cu o capacitate de 160 locuri în satul Bîc, comuna Bubuieci, municipiul Chișinău";*
2. *S 11136 DL "Extinderea rețelelor de canalizare în satul Coșcalia, raionul Căușeni";*
3. *C 21594 DL "Construirea unui bloc nou de învățământ pentru educația timpurie în satul Merenii Noi, raionul Anenii Noi";*
4. *N 11250 DL "Alimentarea cu apă și canalizare în satul Frasin, raionul Dondușeni";*
5. *N 11105 DL "Construcția sistemului de alimentare cu apă și canalizare în satul Găuzeni, raionul Șoldănești.*

Nr. crt	APL	Denumire proiect SE-1	Valoarea investițiilor SE-1	Mențiuni
1	Bubuieci/ Chișinău	M 23 259 DL „Construcția instituției de educație timpurie cu o capacitate de 160 locuri în satul Bîc, comuna Bubuieci, municipiul Chișinău”	Investiția SE-1 vizează Etapa 1 al proiectului general de construcție a grădiniței din localitate. P1: 2 blocuri noi - Buget total - 10.032.627,41 - FNDRL - 9.951.222,67 - APL - 81.404,74	Pentru finalizarea construcției APL a depus proiect la SE-2 (etapa 2). Valoarea totală a investițiilor necesare pentru finalizare și punere în operare constituie 24.594.731,22 lei, dintre care 8.500.000,00 lei sunt eligibili din FNDRL și 16.094.731,22 lei revine contribuției APL. Contractul de finanțare pentru SE-2 nu este semnat , deoarece APL nu a prezentat până în prezent dovezi palpabile (veridice) privind sursa de asigurare a contribuției. Populația este în creștere de la 8 mii la 11,1 mii locuitori. La moment în com Bubuieci sunt 2 grădinițe cu 366 locuri. În liste de așteptare sunt adițional 15 solicitări. Acest proiect face parte dintr-un proiect mai amplu, fiind inițiat și finanțat inclusiv din bugetul municipiului Chișinău.
2	Coșcalia/ Căușeni	S 11 136 DL „Extinderea rețelelor de canalizare în satul Coșcalia, raionul Căușeni”	Investiția SE-1 vizează Etapa 1 al proiectului : P1: 10,06 km de canalizare P2: 2,5 km rețele de alimentare cu apă - Buget total - 10.100.000,00 - FNDRL - 10.000.000,00 - APL - 100.000,00	Investiția din SE-1 privind sistemul de apeduct este operațională: toate cele 600 de gospodării sunt conectate la sistemul de aprovizionare cu apă, inclusiv 6 instituții publice. Investiția din SE-1 privind rețeaua de canalizare nu poate fi operaționalizată din lipsa stației de pompare și stației de epurare. Pentru continuare, APL a depus proiect la SE-2 (etapa 2) pentru extinderea rețelei de canalizare cu 4,6 km și construcția a 4 stații de pompare a apelor uzate. Valoarea totală a investițiilor la etapa 2 constituie 8.898.991,85 lei cu alocare integrală din FNDRL, dar proiectul tot va rămâne non-operațional din lipsa stației de epurare. Contractul de finanțare pentru SE-2 (etapa 2) este semnat în luna iulie 2025 (după 11 luni de stand-by) și este în proceduri de achiziții publice. Pentru punerea în operare a investițiilor se proiectează o stație locală de epurare, construcția căreia va fi subiect al etapei a 3, cu identificarea oportunităților de finanțare (posibil SE-3).
3	Merenii Noi/ Anenii Noi	C 21 594 DL „Construirea unui bloc nou de învățământ pentru educația timpurie în satul Merenii Noi, raionul Anenii Noi”	Investiția SE-1 vizează Etapa 1 a proiectului general de construcție a grădiniței din localitate. P 1: 1 Instituție educațională (Grădiniță) reconstruită: - Buget total - 10.015.241,88 - FNDRL - 9.869.164,74 - APL - 146.077,14	Pentru finalizarea construcției APL a depus proiect la SE-2 (etapa 2) „Finisarea lucrărilor de reparație, montare și racordarea blocului nou de învățământ pentru educația timpurie în satul Merenii Noi, r-nul Anenii Noi”, avînd drept obiectiv finalizarea lucrărilor și operaționalizarea SE-1. Valoarea totală a investițiilor necesare pentru finalizare și punere în operare constituie 5.555.731,55 lei. Conform noilor reglementări de finanțare (alocații în funcție de numărul de populație), alocațiile eligibile din FNDRL constituie 1.000.000,00 lei, respectiv contribuția formată a APL este de 4.555.731,55 lei. Contractul de finanțare pentru SE-2 nu este semnat , deoarece APL nu a prezentat până în prezent dovezi palpabile (veridice) privind sursa de asigurare a contribuției și nu sunt eliminate obiecțiile la documentația tehnică pentru etapa 2 de finalizare a lucrărilor. Populația – 1.350 locuitori, nr. de copii este în scădere – 82.

4	Frasin/ Dondușeni	N 11 250 DL „Alimentarea cu apă și canalizare în satul Frasin, raionul Dondușeni”	<p>Investiția SE-1 este o continuitate a investițiilor realizate anterior din FEN și vizează construcția 4,53 km rețele de canalizare și stațiile de pompare apelor uzate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buget total - 13.123.500,00 - FNDRL - 3.726.905,27 - Grant RO - 9.297.094,73 - APL - 99.500,00 	<p>Sistemul de canalizare construit prin SE-1 nu este operațional din lipsa stației de epurare. Prin scrisoarea de garanție nr. 56 din 03.04.2025, Primăria Frasin notifică că se angajează să identifice fonduri și surse de finanțare pentru operaționalizarea proiectului din cadrul SE-1</p> <p>Proiectul depus la SE-2 vizează alt obiectiv de intervenție: construcția apeductului în satul Codrenii Noi al comunei cu valoare totală de 5.318.401,00 lei, cu alocare integrală din FNDRL.</p> <p>Contractul de finanțare pentru SE-2 este semnat în luna aprilie 2025 și se află în proceduri de achiziții publice,</p> <p>Populația – 1.700 locuitori în s.Frasin și 900 în Codrenii Noi.</p>
5	Găuzeni/ Șoldănești	11 105 DL ”Construcția sistemului de alimentare cu apă și canalizare în satul Găuzeni, raionul Șoldănești”	<p>Investiția SE-1 este o continuitate a investițiilor realizate anterior din FEN și vizează construcția a 1 turn pentru apă și 1 stație de epurare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buget total - 10.085.335,75 - FNDRL - 1.734.686,51 - Grant RO - 7.105.621,44 - APL - 1.245.027,80 	<p>Investiția din SE-1 este non-operațională din lipsa rețelelor electrice la stația de epurare și a rețelelor de canalizare în localitate. Proiectul depus la SE-2 (etapa 2) ce vizează construcția 8,25 km de rețea de canalizare, soluții tehnologice și rețea electrică la stația de epurare și amenajarea teritoriului la obiectivele de apă construite la SE-1, în valoare de 10.431.263,45 lei, nu a fost aprobat pentru finanțare din considerentul că documentația prezentată nu oferă posibilitatea lansării proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu este realizată etapizarea proiectului; - APL a solicitat o sumă mai mică pentru finanțare decât suma costurilor eligibile, excluzând conștient lucrări din devizul prezentat la finanțare, ca sa nu fie asumată contribuția APL; - totodată în devizul de cheltuieli sunt incluse volume ce se regăsesc în SE-1. <p>Populația – 1.330 locuitori (în scădere) și 400 de gospodării, dintre care cca 300 sunt conectate la apeduct.</p>

Rezultate obținute:

În perioada de raportare din cadrul Programului Național ”Satul European”, ediția 1, în urma implementării celor 11 proiecte, au fost atinși următorii indicatori de rezultat:

1. INDICATORI:

Domeniu	Indicatori setați	Satul European
Infrastructura de alimentare cu apă M 1.1	<i>Produse:</i>	
	Rețele exterioare de alimentare cu apă (km)	15,76
	Sondă arteziană (un)	1
	Stație de pompare a apei (un)	1
	Stație de tratare / dezinfectare a apei (un)	1
	Castel / turn de apă (un)	1
	Branșamente individuale la sistem de alimentare cu apă (un)	492
	Platforme construite/ amenajate (un)	1
	<i>Rezultate:</i>	
	Localități cu sistem de alimentare cu apă construit/reabilitat/ extins (un)	2
	Gospodării cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	492
	Locuitori cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	2691
Infrastructura de sanitație	<i>Produse:</i>	
	Rețele de canalizare (km)	0,5
	Stație de epurare (un)	1
	Platforme construite/ amenajate (un)	2
	<i>Rezultate:</i>	
	Localități cu sistem de canalizare construit/reabilitat/extins (un)	1
	Instituții publice cu acces la sistem de canalizare (un)	6
	Unități comerciale/de producere/agenți economici cu acces la sistem de canalizare (un)	6
	Gospodării cu acces la sistem de canalizare (un)	658
	Locuitori cu acces la sistem de canalizare (pers)	2015
Construcția, renovarea, reabilitarea clădirilor publice, edificiilor sportive, monumentelor și structurilor istorice M2.1 M2.3 M2.4	<i>Produse:</i>	
	Instituții publice și de menire socială reabilitate, reconstruite, dotate	7
	Acoperiș (m2)	4754
	Teren sportiv (un)	1
	Grădinițe / Instituții de educație timpurie renovate (un)	3
	Gimnazii renovate (un)	1
	Licee renovate (un)	1
	Case de cultură/ Cămine culturale / Centre culturale renovate (un)	1
	Complexe / locații sportive renovate/construite	2
	<i>Rezultate:</i>	
	Localități beneficiare de infrastructura reabilitată	8
	Acces îmbunătățit la condiții de muncă/învățământ/odihnă:	
	- cadre didactice / angajați (pers)	111
	- elevi (pers)	2532
	- copii (pers)	279
	- locuitori (pers)	17886
	- membri ai colectivelor artistice (pers)	45
	Locuri de muncă create (un)	3
	Servicii noi create (un)	9

Perioada post-implementare a proiectelor din cadrul PN ”Satul European”, ediția 1:

În conformitate cu condițiile de finanțare a Programului Național ”Satul European”, ediția 1, după finalizarea implementării proiectelor, acestea sunt supuse monitorizării post-implementare pentru o

perioadă de trei ani, în vederea (i) evaluării impactului investițiilor asupra comunităților locale, asigurându-se că infrastructura realizată îndeplinește nevoile beneficiarilor pe termen lung, (ii) verificării sustenabilității și eficienței proiectelor implementate și (iii) identificării eventualelor probleme, care necesită ajustări.

Pe perioada de monitorizare post-implementare a programului, o prioritate deosebită a fost subiectul privind operaționalizarea investițiilor realizate în cadrul proiectelor, după finalizarea acestora, și asigurarea durabilității de către autoritățile publice locale.

ONDRL a lansat prin Ordin, procedura de transmitere a costurilor investiționale formate, reglementată prin Regulamentul privind modul de transmitere a costurilor investiționale, formate în urma achiziționării de bunuri, servicii, construcții, reconstrucții sau îmbunătățirii acestora din contul mijloacelor Fondului național pentru dezvoltare regională și locală și din alte surse (*Hotărârea Guvernului nr. 1235/2016*).

În total, din cadrul Programului Național ”Satul European”, ediția 1 au fost transmise costurile către 490 de proiecte finalizate, prin Acte de formare costuri investiționale.

Au fost prezentate de către beneficiarii finali 487 planuri de asigurare a durabilități aprobate prin decizia CL, pentru proiectele implementate prin intermediul Programului.

În perioada de raportare a anului de gestiune 2025, au fost realizate 140 vizite în teren în vederea atestării corespunderii acțiunilor realizate de către APL cu cele setate în planurile de asigurare a durabilității proiectelor.

Au fost elaborate 140 de rapoarte de monitorizare post-implementare, care au fost plasate pe pagina web a instituției <https://ondrl.gov.md/proiecte/>.

II. PROGRAMUL NAȚIONAL ”SATUL EUROPEAN” , EDIȚIA 2

În scopul de a avea o complementaritate a intervențiilor politicii de dezvoltare, de la nivel național și nivel regional – la nivel local, pentru asigurarea coeziunii teritoriale și de prevenire a excluziunii, la finele anului 2023, prin Decizia CNCDR nr. 33/23 din 18.12.2023 a fost lansată ediția II a programului ”Satul European”, prin apel competitiv, având drept obiectiv finanțarea din bugetul de stat a inițiativelor locale, orientate spre accelerarea ritmului de echipare a unităților administrativ-teritoriale cu dotările de bază de infrastructură tehnico-edilitară și socială, în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai, creșterii atractivității investiționale și asigurării dezvoltării durabile a localităților Republicii Moldova.

Distincția programului „Satul European-2”:

- acordarea autorităților publice locale a termenului de 100 zile pentru pregătirea calitativă a documentației de proiectare;
- consultarea publică obligatorie cu comunitatea a priorităților și a inițiativelor înaintate de către APL;
- pentru localitățile cu o populație de până la 1 500 de locuitori, quantumul alocațiilor pentru un proiect nu poate depăși 1 milion de lei pe localitate;
- proiectele în valoare de până la 3 milioane de lei vor fi finanțate integral din FNDRL;
- pentru proiectele în valoare de peste 3 milioane de lei, aplicanții vor asigura o contribuție financiară de 15% din costul proiectului, excepție pentru proiectele de apeduct și canalizare, la care aportul financiar al aplicanților nu este solicitat.

La concurs au fost înscrise 748 proiecte, cu buget estimat de 3,79 miliarde lei, dintre care suma de 3,56 miliarde fiind solicitată din FNDRL.

În urma evaluărilor administrative, tehnice și financiare au fost aprobate pentru finanțare 787 proiecte, acestea fiind incluse, prin Hotărârea Guvernului nr. 160 din 26.03.2025, în Documentul unic de program pentru anii 2025-2027.

Astfel, conform Documentului unic de program pentru anii 2025-2027, la situația din 30.06.2025, programul „Satul European-2” a însumat **787 proiecte** de dezvoltare locală, cu buget total estimat la 2,96 miliarde lei și alocații financiare estimate la 2,55 miliarde lei.

Implementarea programului „Satul European-2” s-a inițiat în luna august 2024. Pentru semnarea contractelor de finanțare s-a condiționat:

(i) eliminarea integrală a restanțelor la proiectele anterioare implementate și (ii) eliminarea integrală a tuturor obiecțiilor atestate la documentația tehnică de proiect și deviz și a obiecțiilor adresate la operaționalizarea investițiilor.

Conform situației la 30.06.2025, din 787 proiecte aprobate, s-au încadrat în condițiile necesare pentru semnarea contractelor de finanțare **746 proiecte**, implementarea cărora este deja inițiată:

- 47 proiecte sunt finalizate
- 521 proiecte cu achiziții publice finalizate, sunt în executarea lucrărilor
- 116 proiecte în proceduri de achiziții publice
- 62 proiecte în inițierea procedurilor de achiziții publice

Totodată 41 de proiecte nu au întrunit condițiile necesare pentru semnarea contractelor de finanțare fiind în perioadă de eliminare a restanțelor sau a obiecțiilor la documentația tehnică după cum urmează:

- 4 proiecte sunt în coordonarea obiectivelor locale cu obiectivele regionale;
- 37 proiecte atestă: restanțe sau obiecții la documentația tehnică;

Conform condițiilor de finanțare a programului și de partajare a responsabilităților financiare, valoarea alocațiilor din bugetul de stat, estimate conform contractelor atribuite, constituie **2,34 mld lei** (2.343.347.779,38), iar contribuția locală – 0,3 mld lei (324.441.730,26).

Partajarea responsabilităților financiare conform achizițiilor atribuite:

PN SE-2	Valoarea Totală (mld lei)	Partajarea responsabilității financiare	
		Din FNDRL (mld lei)	Prin contribuția locală (lei)
787 proiecte	2,66	2,34	0,324

Lucrările de construcție/renovare în cadrul a 787 de proiecte s-au inițiat pe măsura atribuirii contractelor de achiziții publice, începând cu luna septembrie 2024.

Executarea lucrărilor de construcție, prestarea serviciilor și furnizarea bunurilor aferente s-a realizat în baza contractelor de achiziții publice și în conformitate cu cadrul legal și normativ în vigoare.

Din valoarea de 383.318.904,56 lei a livrabilelor efectiv generate pentru achitare din FNDRL:

- 13.197.007,52 lei – a fost debursat în A-2024;
- 258.625.084,04 lei – a fost debursat în A-2025;
- 39.383.592,96 lei – a fost autorizate pentru plată;
- 72.113.220,04 lei – au fost în verificare/autorizare plăți.

Din Contribuția APL au fost alocate mijloace financiare în sumă de 25.277.999,44 lei.

Conform Deciziei CNCNRL nr.30 din 20.06.2025 au fost aprobate alocații în valoare totală de **568.859.645,90 lei**. **Alocațiile aprobate doar pentru SE-2**

Debursările financiare în cadrul proiectelor s-au realizat pe măsura avansării proiectelor, cu autorizarea plăților în limita cuantumurilor stabilite prin deciziile CNCNRL în planurile anuale de finanțare, inclusiv:

PN SE-2	Alocații (mld lei)	Valorificat	
		Din FNDRL (mld lei)	Prin contribuția locală (lei)
878 proiecte	568.859.645,90	258.625.084,04	25.277.999,44

Rezultatele obținute:

În perioada de raportare din cadrul Programului Național ”Satul European”, ediția 2, au fost atinși următorii indicatori de rezultat:

Domeniu	Indicatori setați	Setați	Atinși
Infrastructura de alimentare cu apă	<i>Indicatori de produs:</i>		
	Rețele exterioare de alimentare cu apă (km)	1 207,34	7,92
	Sondă arteziană (un)	84	1
	Stație de captare a apei (un)	1	0
	Stație de pompare a apei (un)	34	0
	Stație de tratare / dezinfectare a apei (un)	60	0
	Castel / turn de apă (un)	172	2
	Rezervor de apă (un)	29	0
	Branșamente individuale la sistem de alimentare cu apă (un)	10 705	80
	Platforme construite/ amenajate (un)	13	0
	<i>Indicatori de rezultat:</i>		
	Localități cu sistem de alimentare cu apă construit/reabilita/extins (un)	213	4
	Instituții publice cu acces la apă (un)	989	21
	Unități comerciale/de producere/agenți economici cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	2 734	15
	Gospodăriile cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	93 254	1 410
	Locuitori cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	301 840	3 867
	Servicii noi create	2	
	Locuri de muncă create (un)	16	
	Infrastructura de sanitație	<i>Indicatori de produs:</i>	
Rețele de canalizare (km)		274,83	0
Stație de pompare a apelor uzate (un)		39	0
Stație de epurare (un)		26	0

Domeniu	Indicatori setați	Setați	Atinși
	Branșamente la sistem de canalizare	465	0
	<i>Indicatori de rezultat:</i>		
	Localități cu sistem de canalizare construit/reabilitat/extins (un)	67	0
	Instituții publice cu acces la sistem de canalizare (un)	327	0
	Unități comerciale/de producere/agenți economici cu acces la sistem de canalizare (un)	486	0
	Gospodării cu acces la sistem de canalizare (un)	23 545	0
	Locuitori cu acces la sistem de canalizare (pers)	97 299	0
	Locuri de muncă create (un)	3	0
	Servicii noi create	1	0
Sisteme de iluminat public stradal	<i>Indicatori de produs:</i>		
	Rețele de iluminat stradal construite/reabilitate (km)	497,88	22,48
	Corpuri de iluminat (un)	12 250	611
	Piloni (un)	2 302	20
	<i>Indicatori de rezultat:</i>		
	Localități cu sistem de iluminat public construit/reabilitat/extins (un)	72	7
	Instituții publice cu acces la iluminat stradal (un)	209	14
	Unități comerciale/de producere/agenți economici cu acces la iluminat stradal (un)	384	54
	Locuitori cu acces la iluminat stradal (pers)	105 545	4 481
	Locuri de muncă create (un)	5	0
M-2.1; M-2.3; M-2.4. Construcția, renovarea, reabilitarea clădirilor publice, edificiilor sportive, monumentelor și structurilor istorice.	<i>Indicatori de produs:</i>		
	Instituții publice și de menire socială reconstruite (un)	233	34
	Grădinițe / Instituții de educație timpurie renovate (un)	57	9
	Gimnazii renovate (un)	37	5
	Licee renovate (un)	4	0
	Școli de Arte renovate (un)	3	1
	Centre de asistență medicală (un)	6	2
	Centre de asistență socială / Centre comunitare (un)	1	0

Domeniu	Indicatori setați	Setați	Atinși
	Biblioteci Publice renovate (un)	3	2
	Sediul primăriilor renovate (un)	26	4
	Centru multifuncțional	10	2
	Complex sportiv/stadion/ locație sportivă/teren de sport amenajate (un)	64	1
	Zone de agrement/Parcuri Publice amenajate, construite (un)	19	1
	Terenuri de joacă (un)	22	3
	Căi de acces către instituții de menire socială construite (un)	14	4
	Case de cultură/ Cămine culturale / Centre culturale renovate (un)	78	9
	Muzee renovate (un)	4	0
	Monumente istorice (un)	1	0
	<i>Indicatori de rezultat:</i>		
	Localități beneficiare de infrastructura reabilitată	363	50
	Acces îmbunătățit la condiții de muncă/învățămînt/odihnă:		
	- cadre didactice / angajați (pers)	6 527	558
	- elevi (pers)	23 259	2 930
	- copii (pers)	36 489	3 867
	- locuitori (pers)	659 182	60 115
	- membri ai colectivelor artistice (pers)	5 297	731
	Locuri de muncă create (un)	11	0
	<i>Indicatori de produs:</i>		
	Parc / Centrală / Stație fotovoltaică (un)	48	7
	Capacitatea (kW)	2 804	35
	Nr. instituții publice (clădiri administrative, educaționale, de sănătate) echipate/dotate cu sisteme fotovoltaice	13	3
	<i>Indicatori de rezultat:</i>		
	Localități cu sistem de producere a energiei din surse regenerabile (un)	35	3
	Instituții publice beneficiare	70	7
	Locuitori cu acces la sursele regenerabile de energie(pers)	68 598	4 644

III. PROGRAMUL ”SERVICII DE CREȘĂ PUBLICE -2”

În scopul de a avea o continuitate în susținerea inițiativelor autorităților publice locale în vederea creării/extinderii grupelor de creșă publice în beneficiul copiilor, familiilor și prin urmare, a comunităților locale, cu acces îmbunătățit la serviciile respective, prin Decizia CNCDDL nr. 7/24 din 21.10.2024 a fost lansată ediția II a programului „Servicii de Creșă Publice”.

În rezultatul concursului au fost aprobate pentru finanțare **17 proiecte**, acestea fiind incluse, prin Hotărârea Guvernului nr. 696 din 09.10.2024, în Documentul unic de program pentru anii 2022-2024, cu un buget total estimat la 22,37 milioane lei și alocații financiare estimate 21,4 milioane lei:

Măsura de finanțare	Nr. Proiecte HG 696/2024	Indicatorii de buget estimați la aprobarea în DUP		
		Buget total (lei)	Alocații financiare (lei)	Contribuția APL (lei)
M-2.1	17	22 373 716,49	21 406 382,94	967 333,55
Total	17	22 373 716,49	21 406 382,94	967 333,55

Implementarea programului „Servicii de Creșă Publice-2” s-a inițiat în luna octombrie 2024. Pentru semnarea contractelor de finanțare s-a condiționat (i) eliminarea integrală a restanțelor la proiectele anterioare implementate și (ii) eliminarea integrală a tuturor obiecțiilor atestate la documentația tehnică de proiect și deviz și a obiecțiilor adresate la operaționalizarea investițiilor.

În urma cuantificării lucrărilor omise de către aplicați, bugetul proiectelor s-a majorat până la 22,9 milioane lei, din contribuția APL, alocațiile financiare rămase constante, conform valorii aprobate.

Măsura de finanțare	Nr. Proiecte HG 696/2024	Indicatorii de buget estimați la semnarea contractelor de finanțare		
		Buget total (lei)	Alocații financiare (lei)	Contribuția APL (lei)
M-2.1	17	22 904 868,66	21 406 382,94	1 498 485,72
Total	17	22 904 868,66	21 406 382,94	1 498 485,72

Conform situației la 30.06.2025, din 17 proiecte aprobate, s-au încadrat în condițiile necesare **16 proiecte**, pentru care au fost semnate contractele de finanțare:

Nr.	Cod proiect				APL beneficiară	Data contractului de finanțare	Buget total (lei)	Alocații financiare din FNDRL (lei)	Contribuția APL (lei)
1	DR	21	1009	CR-2	Primăria Drochia, r-nul Drochia or.	14.01.2025	1.570.528,45	1.500.000,00	70.528,45
2	ED	21	1017	CR-2	Primăria Cupcini, r-nul Edineț or.	12.11.2024	990.736,00	990.736,00	0,00
3	FR	21	1002	CR-2	Primăria Florești, r-nul Florești or.	25.10.2024	1.546.918,83	1.494.945,00	51.973,83

Nr.	Cod proiect				APL beneficiară	Data contractului de finanțare	Buget total (lei)	Alocații financiare din FNDRL (lei)	Contribuția APL (lei)
	GL	21	1005	CR-2					
4	GL	21	1005	CR-2	Primăria or. Glodeni, r-nul Glodeni	31.01.2025	1.207.664,65	806.870,00	400.794,65
5	RS	21	1022	CR-2	Primăria or. Rîșcani, r-nul Rîșcani	26.12.2024	846.356,17	767.083,94	79.272,23
6	SR	21	1023	CR-2	Primăria mun. Soroca, r-nul Soroca	24.10.2024	1.174.354,85	1.174.354,85	0,00
7	SG	21	1019	CR-2	Primăria or. Sîngerei, r-nul Sîngerei	31.12.2024	1.482.402,00	1.471.705,00	10.697,00
8	IL	21	1000	CR-2	Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni	31.12.2024	1.616.087,00	1.500.000,00	116.087,00
9	IL	21	1013	CR-2	Primăria or. Ialoveni, r-nul Ialoveni	13.12.2024	1.312.885,53	1.100.000,00	212.885,53
10	NS	21	1007	CR-2	Primăria or. Nisporeni, r-nul Nisporeni	09.11.2024	1.476.328,55	1.476.328,55	0,00
11	ST	21	1024	CR-2	Primăria mun. Strășeni, r-nul Strășeni	24.10.2024	1.753.416,04	1.500.000,00	253.416,04
12	UN	21	1010	CR-2	Primăria mun. Ungheni, r-nul Ungheni	29.10.2024	1.497.581,58	1.346.615,00	150.966,58
13	CH	21	1003	CR-2	Primăria mun. Cahul, r-nul Cahul	25.10.2024	1.154.885,52	1.154.885,52	0,00
14	CM	21	1021	CR-2	Primăria or. Cimișlia, r-nul Cimișlia	13.03.2025	1.201.493,20	1.201.493,20	0,00
15	CS	21	1014	CR-2	Primăria or. Căușeni, r-nul Căușeni	26.12.2024	1.440.065,65	1.439.438,74	626,91
16	GE	21	1011	CR-2	Primăria mun. Ceadăr-Lunga, UTA Găgăuzia	31.12.2024	1.447.815,50	1.296.578,00	151.237,50

Un contract de finanțare nu a fost semnat din cauza restanțelor la proiectele anterioare, finanțate din bugetul de stat și nu sunt eliminate deficiențele tehnice la proiectele aprobate.

Nr.	Cod proiect				APL beneficiară	Restanțe la proiectele anterioare	Impedimente pentru lansarea noului proiect
	GE	21	1012	CR-2			
1	GE	21	1012	CR-2	Primăria mun. Comrat, UTA Găgăuzia	Act transmitere costuri FISM	Obiecții la documentația tehnică.

Concomitent, pentru toate 17 proiecte din cadrul programului au fost înaintate notele conceptuale pentru a fi finanțate prin tranșa III conform Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza ajutorului financiar nerambursabil de 100 milioane euro, care sunt în examinare de către donator.

Ținând cont de faptul că debursarea mijloacelor financiare se autorizează pentru livrabilele generate după aprobarea tranșei, implementarea efectivă a proiectelor cu contractele de finanțare semnate, a fost temporar sistată (informația respectivă este adusă la cunoștința APL beneficiare prin scrisoare la data de 2 ianuarie 2025).

Ulterior, la data de 6 mai 2025, autoritățile publice locale au fost informate despre indisponibilitatea finanțării proiectelor din grantul oferit de partea Română, urmând ca acestea să fie finanțate din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL).

Bugetul programului „Servicii de Creșă Publice -2”:

În urma atribuirii achizițiilor publice, valoarea de buget a programului s-a diminuat conform contractelor de finanțare cu cca 10%, respectiv bugetul total constituind valoarea de 19,9 milioane lei și respectiv partajările financiare ale părților 18.853.782,57 lei din FNDRL și 977.819,72 lei din contribuția APL.

În cadrul programului „Servicii de Creșă Publice -2” sunt în proces de implementare **17 proiecte** aprobate pentru finanțare.

Conform situației la data de raportare, stadiul de realizare a acestora este următorul:

- 7 proiecte cu procedurile de achiziții publice finalizate, pentru care au fost semnate contractele de antrepriză și sunt în executarea lucrărilor de construcție/renovare;
- 6 proiecte se află în derulare a procedurilor de achiziții publice pentru selectarea antreprenorilor;
- 3 proiecte se află în etapa de inițiere a procedurilor de achiziții, prin pregătirea documentației de licitație și publicarea anunțurilor corespunzătoare;
- 1 proiect înregistrează restanțe la definitivarea documentației tehnice, ceea ce întârzie lansarea procesului de achiziție.

Rezultatele setate din cadrul programului „Servicii de Creșă Publice-2”:

Domeniu	Indicatori atinși	Valoarea
Construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice inclusiv construcția/reconstrucția și dotarea creșelor/a grupelor de creșă, a centrelor de zi pentru copii. (M-2.1)	<i>Produce:</i>	
	Nr. instituții publice reabilite (grădinițe - creșă) (un)	17
	Nr. de grupe creșă create /reabilite /dotate (un)	24
	<i>Rezultate:</i>	
	Beneficiari direcți ai infrastructurii reabilite (nr. copii)	441
	Nr. angajați ai instituției reabilite (grădiniței-creșe) (pers)	96
	Nr. beneficiari finali de infrastructura reabilitată (pers)	878
	Nr. localități beneficiare de infrastructura reabilitată (un)	17
	Locuri de muncă create (un)	18

Programului Guvernului pentru modernizarea drumurilor locale „Europa este aproape”, ediția 2025

Pentru a sprijini inițiativele autorităților publice locale în vederea îmbunătățirii calității infrastructurii drumurilor locale, în beneficiul cetățenilor și al comunităților, care vor avea astfel un acces mai bun la infrastructura tehnico-edilitară, Guvernul a lansat un concurs pentru identificarea, evaluarea, selectarea și aprobarea proiectelor de dezvoltare locală.

Acest concurs a fost desfășurat prin mecanismul apelului competitiv și este finanțat din bugetul de stat, prin intermediul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL), conform punctului 5 din anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 privind aprobarea Regulamentului de gestionare a mijloacelor financiare ale FNDRL:

• Măsura 1.4. Modernizarea/reparația capitală/reabilitarea drumurilor locale

- a) reparația capitală a drumurilor comunale și a străzilor principale, inclusiv a sectoarelor de drumuri publice în limita hotarului administrativ, clasificate ca drumuri locale de interes raional/municipal „L”;
- b) modernizarea sau reabilitarea drumurilor comunale și străzilor secundare;
- c) reabilitarea sau construcția căilor/platformelor pietonale de acces către instituțiile publice.

Finanțarea proiectelor în cadrul programului au drept scop:

- a) dezvoltarea durabilă a localităților;
- b) sporirea gradului de mobilitate și de acces al populației la servicii publice și la infrastructura locală;
- c) oportunitatea finanțării din bugetul de stat a inițiativelor locale;
- d) formarea/dezvoltarea capacităților autorităților publice locale în gestionarea mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat.

Concursul „Europa este aproape”, ediția 2025, a fost lansat la data de 3 aprilie 2025, iar autorităților publice locale li s-a acordat o perioadă de 40 de zile pentru pregătirea și elaborarea proiectelor. În această perioadă pentru a oferi asistență metodologică și consultativă autorităților publice locale privind procedurile de pregătire a propunerilor de proiect și de depunere a dosarelor la concurs, ONDRL, a organizat o serie de sesiuni de informare, la care au participat cca 730 de reprezentanți ai autorităților publice locale. Înregistrarea aplicațiilor în cadrul concursului a început la data de 8 aprilie 2025, iar termenul-limită de depunere a dosarelor a fost stabilit pentru 14 mai 2025.

Până la termenul-limită stabilit, au fost înregistrate **579 proiecte**, cu o valoare totală de **2,6 miliarde lei**, cu solicitarea de finanțare de **2,4 miliarde lei** și o contribuție a autorităților publice locale (APL) de **196 milioane lei**.

Valoarea medie a proiectelor depuse este de - **4,5 milioane lei**.

Distribuția proiectelor depuse pe regiuni de dezvoltare și unități teritorial-administrative de nivelul II (UTA-II):

Regiunea de dezvoltare	UTA-II		Total dosare depuse	Buget total (lei)	Solicitat FNDRL (lei)	Contribuția APL (lei)	
RD Nord	N	Bălți	BL	1	1 682 500,16	1 682 500,16	0,00
		Briceni	BR	17	74 625 730,98	70 149 871,76	4 475 859,22
		Dondușeni	DN	15	47 148 622,04	44 529 027,45	2 619 594,59
		Drochia	DR	13	61 157 202,72	56 466 836,17	4 690 366,55
		Edineț	ED	17	57 280 495,47	52 966 839,54	4 313 655,93
		Fălești	FL	15	64 120 850,03	62 236 908,93	1 883 941,10
		Florești	FR	21	80 347 234,31	76 305 559,49	4 041 674,82
		Glodeni	GL	14	53 257 036,19	50 822 018,72	2 435 017,47
		Ocnîța	OC	12	63 162 729,22	58 657 130,23	4 505 598,99
		Rîșcani	RS	16	63 963 282,71	63 262 324,46	700 958,25
Sîngerei	SG	13	48 541 781,63	46 509 311,30	2 032 469,33		

		Soroca	SR	24	83 263 547,90	78 024 909,98	5 238 637,92
Total RD Nord				178	698 551 013,36	661 613 238,19	36 937 774,17
RD Centru	C	Anenii Noi	AN	22	120 375 495,60	110 482 703,06	9 892 792,54
		Călărași	CL	16	70 860 464,05	66 748 155,36	4 112 308,69
		Criuleni	CR	20	105 612 140,23	98 544 242,46	7 067 897,77
		Dubăsari	DB	7	35 255 868,88	32 799 663,17	2 456 205,71
		Hîncești	HN	23	119 418 293,39	102 424 060,73	8 394 561,66
		Ialoveni	IL	24	166 393 396,72	150 727 135,71	15 666 261,01
		Nisporeni	NS	15	74 986 846,87	68 485 640,63	6 501 206,24
		Orhei	OR	26	121 238 845,41	114 067 479,51	7 168 365,90
		Rezina	RZ	15	52 330 203,60	48 936 759,59	3 393 444,01
		Strășeni	ST	23	112 334 790,07	101 519 413,07	10 815 377,00
		Șoldănești	SD	7	25 535 782,90	24 707 653,58	828 129,32
Telenești	TL	23	84 839 463,38	79 931 644,54	4 800 179,84		
Ungheni	UN	18	85 674 639,04	77 257 420,86	8 414 218,18		
Total RD Centru				239	1 174 856 230,14	1 076 631 972,27	89 510 947,87
RD Chișinău	M	Suburbii	CC	16	116 283 036,77	105 505 414,15	10 777 622,62
Total RD Chișinău				16	116 283 036,77	105 505 414,15	10 777 622,62
RD Sud	S	Basarabeesca	BS	7	30 269 877,96	29 067 767,96	1 202 110,00
		Cahul	CH	27	139 114 942,19	128 516 840,42	10 598 101,77
		Cantemir	CT	20	88 308 105,74	74 970 587,75	13 337 517,99
		Căușeni	CS	16	88 789 549,46	82 165 388,66	6 624 160,80
		Cimișlia	CM	21	51 764 148,99	49 320 116,23	2 444 032,76
		Leova	LV	18	71 807 047,50	64 130 575,72	7 676 471,78
		Ștefan Vodă	SV	14	76 518 261,17	69 910 258,62	6 608 002,55
		Taraclia	TR	5	25 663 511,87	23 821 011,87	1 842 500,00
Total RD Sud				128	572 235 444,88	521 902 547,23	50 332 897,65
RD UTAG	G	UTA Găgăuzia	GE	18	115 997 221,67	105 696 508,45	10 301 073,22
Total RD UTAG				18	115 997 221,67	105 696 508,45	10 301 073,22
SUMAR				579	2 677 922 946,82	2 471 349 680,29	197 860 315,53

Activitatea de evaluare administrativă a avut ca scop verificarea completitudinii, veridicității și conformității informațiilor prezentate de către aplicanți în dosarele depuse la concurs.

Evaluarea administrativă s-a desfășurat în perioada 15.05-19.05.2025, prin intermediul Sistemului informațional SI GPPDRL, fiind realizată de către Comisia de evaluare administrativă, instituită prin Ordinul Directorului ONDRL nr.13 din 14.05.2025.

În cazurile în care informațiile prezentate în dosare au fost insuficient de clare, aplicanților li s-au solicitat informații suplimentare.

Prin procesul verbal nr. PVT-1 din 20.05.2025, Comisia interministerială a luat act de constatările evaluării administrative și a admis, în conformitate cu pct. 3.4.7, lit. (b) din Ghidul de aplicare, 579 proiecte înaintate după evaluarea administrativă, pentru evaluarea tehnică și financiară, sub rezerva obiecțiilor administrative atestate.

Evaluarea tehnică și financiară a fost realizată de Comisia interministerială pentru evaluarea și selectarea proiectelor de dezvoltare locală, constituită prin Ordinul Ministrului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 84 din 14.05.2025, cu antrenarea reprezentanților Cancelariei de Stat, Ministerului Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale, ca autoritate responsabilă de politici dezvoltare regională și locală și Congresului Autorităților Locale din Moldova.

Formarea Listei proiectelor prioritare de dezvoltare locală pentru a fi finanțate din mijloacele FNDRL se realizează în baza clasamentului național (în ordine descendentă), în funcție de mijloacele financiare disponibile în bugetul de stat pentru programul „Europa este aproape” în anul 2025, cu includerea proiectelor, prin hotărâre de Guvern, în Documentul Unic de Program.

Conform art. 2 din Legea nr. 310/2024 privind bugetul de stat, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală este bugetat pentru anul 2025 cu suma de 1,88 miliarde lei (1.889.300.000,00), dintre care 500 milioane lei sunt destinați implementării Programului Guvernului pentru modernizarea drumurilor locale „Europa este aproape”, ediția 2025.

În baza clasamentului format și a constrângerilor de alocații disponibile din bugetul de stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a elaborat Lista proiectelor prioritare pentru a fi finanțate din mijloacele FNDRL. Această listă de **132 de proiecte** a fost aprobată și avizată prin Decizia nr.31/25 din 27.06.2025 de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, după care sa înaintat spre includere, prin hotărâre de Guvern, în Documentul Unic de Program pentru anii 2025-2025.

Programului Guvernului „Intervenție de Urgentă”-2025

În cadrul ședinței Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale din data de 27.06.2025 au fost avizate, pentru includerea în Documentul Unic de Program pentru anii 2025-2027, **17 proiecte** pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, depuse de autoritățile administrației publice locale pentru lucrări de reparații capitale/de reabilitare a clădirilor de menire social-culturală, exclusiv în condițiile necesității de intervenție urgentă, confirmată prin documentele tehnice corespunzătoare.

Nr/or	Denumirea proiectului	Regiunea de dezvoltare	Unitatea teritorial-administrativă	Localizarea proiectului	Solicitantul proiectului
1	Instalarea panourilor fotovoltaice (pentru alimentarea fântânilor arteziene)	Centru	Dubăsari	s. Molovata, r-nul Dubăsari	Primăria s. Molovata, r-nul Dubăsari
2	Reabilitarea sălii de sport a Școlii Sportive Raionale pentru Copii și Tineret	Centru	Ialoveni	or. Ialoveni, r-nul Ialoveni	Consiliul Raional Ialoveni
3	Lucrări de reparație a unei porțiuni de drum L-403 Nisporeni – Marinici	Centru	Nisporeni	or. Nisporeni, r-nul Nisporeni	Consiliul Raional Nisporeni
4	Renovarea gimnaziului Onișcani	Centru	Călărași	s. Onișcani, r-nul Călărași	Primăria com. Onișcani, r-nul Călărași
5	Renovarea Centrului de sănătate	Centru	Șoldănești	or. Șoldănești, r-nul Șoldănești	Consiliul Raional Șoldănești
6	Modernizarea sistemului de încălzire a grădiniței de copii „Nistru”	Centru	Șoldănești	s. Climăuții de Jos, r-nul Șoldănești	Primăria com. Climăuții de Jos, r-nul Șoldănești
7	Finalizarea construcției stației de epurare	Centru	Hîncești	s. Negrea, r-nul Hîncești	Primăria s. Negrea, r-nul Hîncești

8	Centrală termică pe bază de biomasă	Centru	Anenii Noi	s. Varnița, r-nul Anenii Noi	Primăria s. Varnița, r-nul Anenii Noi
9	Reparația acoperișului Casei de cultură	Nord	Glodeni	s. Limbenii Vechi, r-nul Glodeni	Primăria s. Limbenii Vechi, r-nul Glodeni
10	Construcția unei sonde de apă pentru aprovizionarea cu apa potabilă a satului	Nord	Florești	s. Ciripcău, r-nul Florești	Primăria s. Ciripcău, r-nul Florești
11	Renovarea IP Gimnaziul Dumitru Matcovsci	Nord	Soroca	mun. Soroca, r-nul Soroca	Primăria mun. Soroca, r-nul Soroca
12	Forarea unei Fântâni arteziene	Nord	Sîngerei	s. Copăceni, r-nul Sîngerei	Primăria com. Copăceni, r-nul Sîngerei
13	Reabilitarea trotuarelor	Nord	Municipiul Bălți	s. Elizaveta, mun. Bălți	Primăria s. Elizaveta, mun. Bălți
14	Construcția sălii de sport Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu”	Sud	Căușeni	s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni	Consiliul raional Căușeni
15	Îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă raională în vederea asigurării incluziunii și siguranței tuturor cetățenilor	Sud	Ștefan Vodă	or. Ștefan Vodă, r-nul Ștefan Vodă	Consiliul Raional Ștefan Vodă
16	Reabilitarea Casei de Cultură și amenajarea teritoriului adiacent	Sud	Leova	s. Tomai, r-nul Leova	Primăria s. Tomai, r-nul Leova
17	Reparația clădirea CR Taraclia	Sud	Taraclia	or. Taraclia, r-nul Taraclia	Consiliul Raional Taraclia

Avizarea spre finanțare a proiectelor a fost realizată urmare a modificărilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2025 din aprilie 2025, prin care a fost introdusă derogarea de la prevederile Legii nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală și s-a permis alocarea autorităților administrației publice locale de mijloace financiare din Fondul național de dezvoltare regională și locală, pentru lucrări de reparații capitale/de reabilitare a clădirilor de menire social-culturală, exclusiv în condițiile necesității de intervenție urgentă, confirmată prin documentele tehnice corespunzătoare. Alocarea mijloacelor financiare se efectuează cu exceptarea de la respectarea cerințelor și procedurilor aferente implementării proiectelor din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.